

Mr. Wilhelm B. von Schlegel

1853-56

Min gode vän W. Bergman!

Du undrar, (jag märker det nog) och det hafva flere än du gjort
afven den förändring, som skett inom mig: jag var
före min resa långt hemmare förenyttsfodelnas
stora mål och Churten än nu, ty nu jag
jag vet det giff död (sannoligen död),
men jag är såvitt förleda af kamraten som
sommarfrent förfört och lackat mig
och nu tröis jag ej böja någon bättring
ty jag känner mig så ovardig och fattig ofett
förfarligt, svärmad när jag tänker på all-
varliga ^{här i skofon} anse. Oaktadt men noglora
^{lynnat} känner jag mig dock deremellan mycket
olycklig och i frivissta känner jag mig ofta.

utan att jag bet hvariför. Jag tar dock
att jag är fordrad; men du, 'du,'
är . pengstillsedd

Haf medlidande med

Vikleen.

Vu vet du allt.

genom det rika Heri också på aft. och
gissa Gud vi aldrig förtummade det, vi
skulle då ej så ofta komma i Trängsel.
och Wilhelm, bed äfven du för mig, din
sorga, eländiga Län, och jag behöfver
så väl fröjden och afströande af alla,
- Förlåt att jag nu skrifver så långt,
men jag kan ej hjälpa det. -

- Det är märkvärdigt hvad denna or-
den synes döda för allt annat. Lili var
i Söndags i Jernstads kyrka & med häre
från. Det var mycket fästskändande att
se den bunt på andakt som den rädde.
Pappa fruktade så utmärkt vackert,
men de syntes så starkt, det var så
märkande att se. - och om de finge
ofta lova rent Gud det skulle det nog
verka, deras sinnen äro så lifliga och
högliga, så det stika mot aumogen
i våra händer. - Att jag här med
en sådan rackhet och liflighet. - Här
är obestriktigt vackert och lifligt. -

Tack för underhållsna och föglarna
och blomman. - Skicket är det
Tusen hälsningar. Din syster Maria

Morsund 2. 29 Juli 1853.

Min älskade bröder Wilhelm!

Guds Stöd, frid och kärlek hvar-
skan jag dig, af hela mitt hjerta, äls-
kade bröder!! -

Lika innerligt kär och värdnadt som
ditt förtä bref, var äfven det andra som
jag i går erhö. Tack! innerligt tack
derför! - och jag kan att inte förtä
hvarföre du var så nöjd med ditt
förtä bref. Det var för mig så kär, så
uppmärksamt, hur lycker du så att
jag skulle kunna bevara upp det? - Skj
Wilhelm, men nog lofar jag att gömma
det sorgfärdigt, såsom du bad mig, dock
ej allena till det vi komma till Stockholm.
-

Att, hvad det gläder mig att stäl
och du äro uppriktiga mot hvarandra,
ly förtä äro en så skön och en så
viktig sak. - Du frågar mig om jag är
din uppriktiga Län. Wilhelm! jag vill

vad det och jag tror att jag är det.
Känner ej äfven Du att jag är uppriktigt
mot Dig? - Hade jag sett några förskrä-
jag äfven uppriktigt sagt till dig, så Du
beder mig derom; och jag lofar äfven att
göra det; med vilken att Du vill bevisa
samma Gjerit igen, och låt uppriktigt
saga mig det, lofvade Du att jag se-
lar, och det är uti så mycket mycket det
känner jag, men det är dock långt mera
än lovad Du och några andra kan se,
ly Gjerit att den beste Gud och deruti han
idet ondt. - Att Wilhelm, jag kan väl
bli förvissad så jag lärde på huru
mycket synd Gud måste se hos mig. -
- Men så måste jag för en stund vända
ögonen derifrån, och se på honom som
ropar: "Kommer till mig & alle som arbe-
ter och äro betungade, jag vill veder-
gicka eder." Tänk Wilhelm, huru han
står och ropar och kallar, och klappar
på våra hjertans dörr. Han vill ej att
vi skola se så mycket på oss själva att
vi sefva blifva bortå från honom som

är helsokallan. Såna Israeliterna så
de voro bitna af giftiga ormar. Derför
anbefalldes att de gå till Kappadocien för
att blifva helbrända, så skola och vi ar-
me, som blifvit af synden så illa födsel-
vade, skynda att fästa våra ögon på
Honom som blifvit höljfäst för våra syn-
der. Låt vi ej stå ned våra ögon på
det vi ej må dö af syndens gift, utan
vi skola komma också och se på honom.

Att huru innerligt har ej Jesus
älskat oss! Att att vi kunde ständigt
lära på den kärleken så skule den
upproama våra hjertan till genkärlek, men
af oss själva födsel för vi kunnat. Han må
se våra nära veder för att blifva vunnit.
Låt måtte komma till Jesus för att han
na älska, för att kunna leva, för att kunna
na hoppas. Han är också vi äro intet, men
vi kunna ej en gång känna att vi äro
intet. Att, men älskade Wilhelm, måtte
den här Trösteren följa till oss
fästa hjerta! Låt Dig till hans Ord

Wilhelm Bergman

3/956
My dear Wilhelm
You have made
me so curious to see
Simms's Favorite Wild
flower, that I quite regret
you did not enclose it,
but as you have given
me the name I mean
to enquire amongst
botanists if such a
flower exists in England,
and if possible plant a
root of it in my garden,
when I should seldom look
at it without thinking
of you, I am very

grieved about dear Annie's
trials, and for her sake
I almost hope she has
not yet started for
April and, for while her
baby is ill your Mama's
advice will be such a
comfort to her. Since
you left I have had no
one to stay with me, and
only two persons have
called on me, consequently
I have had much time
for reading and I
have read so much about
Sweden and Trollhättan
that when I come I think
I shall feel quite at
home there. George as

usual is very busy
he often talks of you
and sends his love to you
and Charles whom he
wants so like to see again.
I am glad you do not
forget Rose Cottage which
becomes dearer to me in
proportion as it shelters
dear friends, but I
must now say adieu
having to write to Mama
before receiving a little
music pupil who should
be here in half an hour.
So with much love
Believe me
Yours affectionately
Emma
September 3rd / 56

Monsieur

W. Bergmann

Duo Grignan, No 38

Marseille

Neuchâtel 29 8e 1858

Monsieur & cher frère !

Je m'attendais bien à recevoir la nouvelle de
votre heureuse arrivée à Marseille, non à voir un
beau livre pour me remémorer le nom de Bergmann
et celui de son pays. Je vous remercie de ce souvenir,
il me fera connaître de plus près les pays septentrio-
naux sur lesquels j'ai si peu de description étendue.
Mais, sans le livre, ma mémoire se fait bien souvenir
de vous, comme on se souvient de ceux auxquels on
se sent lié par le cœur. Comme rien n'arrive sans
une direction d'en haut, nous regardons comme une
grâce spéciale que le Seigneur vous ait surveillé sous
notre toit, et sans savoir quel lien ce fait peut avoir
avec l'avenir, nous avons toujours joué de votre séjour
& nous désirons que vous considériez aussi un peu
notre maison comme la vôtre. Que vous ou quelques-uns
de vos amis passent ici, venez à nous comme des amis
chez leurs amis. Notre maison n'offre pas grand attrait,
mais nous croyons que sa simplicité même a aussi

ses avantages.

J'ai retrouvé un morceau de votre main, une traduction que je m'étais proposé de relire avec vous. L'affaire a été perdue de vue, sans doute par suite de nos fréquentes absences. Si nous avions été dans une saison moins agitée, j'aurais eu du plaisir, quand vous l'auriez pu, à revivre avec vous quelques exercices en votre langue.

Toute la maison va passablement. Les fiançailles de notre fils aîné avec la fille d'un de nos amis, Mlle Marie Delachaux, nous occupent à présent assez en lettres ou en visites à recevoir ou à rendre. L'un & l'autre sont au Seigneur & désirent employer leur vie à son service. Si le Maître leur ouvre la porte, ils ont tous deux, entre les deux, bien des grâces; ils auront une réponse, bilingue d'autant plus grande. Faut-il, je vous prie, quelques prières pour eux. Le mariage n'aura pas lieu de sitôt, par avant que mon fils ait une place à desservir.

Mlle Caroline doit commencer dans un moment, avec Mlle Neumann, à faire un peu de grec avec moi, continuation de votre œuvre. Je serais d'être en cela bien peu utile; soit à cause du peu de temps que Mlle Caroline peut y consacrer, soit à cause du départ assez prochain de Mlle Neumann.

Lorsque vous serez rentré en Suède, j'espère que vous donneriez de nouvelles de l'œuvre de Dieu dans votre pays.

Et quand vous pourriez y mettre quelque soin, je pourrais relire partie de vos articles, en tout, suivant les cas, de manière à en tirer quelques morceaux pour nos journaux destinés à l'édification. Pensez-y.

Lorsque vous aurez occasion de voir M. Horace Monod, n'oubliez pas de lui faire nos plus cordiales amitiés. J'espère que, si vous restez quelque peu à Marseille, il vous sera utile.

Agitez, ainsi que M. votre frère, nos affectionnées salutations, & voyez à toute la sincérité de nos sentiments fraternels. Je parle pour ma femme.

Et pour moi
S. Thomas B

Salutations cordiales, cela va vous dire, de toute la maison.

något. Den goda Mrs. Thomas har
varit så god att vilja åtaga sig
att fortsätta denna öfning. Jag
går 2-3 gånger i veckan till Mrs. Thomas
och han läser då en ^{eller mer} halvtimme ^{med}
Mlle Neumann och mig. Samt Wilhelms
känner Mrs. Thomas så behöfver jag
ej tillägga att denna läkning icke
eges rum utan att äfven en nyttig
och allvarlig tillämpning på
vårt själs bästa äfven göres och
utan att någon uppmärksamhet
se in i vårt inre. Jag har ännu
ej haft några underättelser från
min bror och är jag allt bra
orolig öfver hvad som har hänt,
men jag hoppas emed lertid att jag
skall få ett svar snart på det
bref jag skref straxt efter din afresa.
Har du hört att Mr. Trotte skall
lämnat Sverige för att resa till
Haag. Denna underättelse befun-
ni genant Mlle Gallot. Många
hjärtliga hälsningar till Gustaf
beder jag dig framföra från
din vän Barolina
Mlle Neumann har bedit mig att
säga det vänskapligaste helsa dig.

Uppmaning
att
skrifva
och
läsa
och
att
skrifva
och
läsa
och
att
skrifva
och
läsa

Heute den 31 October
Mlle Neumann
Mlle Gallot
Mlle Trotte
Mlle Barolina
Mlle Neumann
Mlle Gallot
Mlle Trotte
Mlle Barolina

Tack så mycket för vilkomme brefet
af den 21 i sinner månad, Herren var
sådant att vi nu fått oroligt för Eder
it minsten till en del, men det vill
gäldt för Eder att komma uti en förstå-
men bli i icke vinsten och i en länge
så gör det väl - Jag vill säga att Wil-
helm har blivit mycket tråkigt efter
sin blund af alla, äfr. Herren kommer
i i riktigt för - mäter de stund vi
tillbragat tillsammans. Skönt till vil
basta och mäter vi i bonen. att vil chymen
hvarandra. I G^{de} vi oroligt det i Vi har
haft underättelser från hemmet, likväl
vill jag hoppas att det varit bref redan
Wilhelm skref till oss. men Wilhelms
hem var mycket skrifvel - her. vi
du skref vi en och till oss. talar du

äro nygert om hemmet. du vet hur
kär alla Elsa är för mig &

Samma hade nu bejät denna religiösa
användning - måtte Herren snart
förkänna sin välsignelse & jag tror att
boken som mycket ömtyckt af vår kär
Vår Thomas, och försäker allt tyck
kan redovisa oss att för blick för
Wilhelm, underhållt correspondansen
med honom, jag tycker det skulle vara
guelt. - den mätte M. Neumann be
mij hade mycket till Wilhelm af
en Georli och Hennemann - i det vänd
än i bevarat hemmet, ty det är mycket
fullt av och och Hennemann har i vint
rekligt varit denna vecka. - jag ha
till oss för Thomas barnens bekant
samt erönda till Georli skutan till
han var mycket nygert att för uttalt
för att lättnad ha genom Georli med
vår att verka på hennes enre
Omått vi alla för med att rätt

se vår egen oskuld och att vår Gud fruktar
mått på det som förskolebarn lifet.
samt skulle ömt stödigt förstäl på Guds
att vi måtte blifva funna lika med de
5 vasa yngre fruarna som hade af
sina brorskyngar den stund Herren
hållande till intäkt; Snellingsalen
jag måtte gamla staden korsfäst af
hos af och den nya frukten försig uti
Fackens, Lenens och den Heliga trösk
Mannen &

Gud välsign Elsa både och både sin
Hans i Elsa ensas af Elsa besökt
om. Lenta Emma

Snälla Wilhelm, hjertligt tack för
de vänliga rader som du skickade
oss från Marseille. Jag hoppas
att vi nu können eders litet
mera hemmastadda än då du
skref. Hvilket stort tomrum du
gjort bland oss behöfver jag ej säga
ty detta förstår du lätt; men jag på
minnes ofta om ditt vistande
bland oss genom den kära gre
kiskan, hvarest jag har ett verkligt

Neuchâtel den 6 November 53.

Min älskade Wilhelm!

För det så välförstådda brevet som vi
skallt i går - tackar den lilla svenska
troen så hjärtligt - Gif mig min kära Wilhelm
skrifver denna gång en annan, blott öfver
sitt naderigaste - för att säga Dig, att
vi afskickade den 1te Nov. på morgon
ett litet brev från oss, öfver ~~ett~~ ^{ett} en
begrundelse, från M^r. Thomas & Schuler
den vilja hafva det, vi skrifte ^{te} en
af kaptenerna att de hämtade det
ty adressen var tvivelaktig - vi hafva
äfven riktigt bekämt detta förra
brev; men Wilhelm det var mitt
fel att det bevarades så sent -
Wilhelm vet hur ofta jag måste
härka det som skulle vara mig helt

schles måste jag uppskjuta skrifvandet
till Lorensen - den matten M^r
Thomas hade redan lemnat sitt
med Caroline Urschjen - fortsett elsfen
och var förvisat att om besökande
elsgen någon gång - den tröfsten
vinske som jag och vi alla kan för
sig hans Wilhelm rubbar i gossar
Gust Meel - utom en det varit på
hög främman min vider och aftent af
från Caroline - hade så gerna nu
velat skrifa några ord - men omj-
gitt - utom de vinfusten kubbigen
den stucken - hade den mig af
sagen sig - det Gochiska utgen
hennes stam nger - Mr Thomas
tycker af en vana lifent, anu ett
ord - Wilhelm i skrand af os alla
Caroline nu släppte smutstun -
Godd han en fort kerubiter affstora
familjen Thomas samt Mr Neuman
hans tenhet ifte sig -

Matte Ni nu min keni Gussu
tröffe en god familje, Caroline
och lat oss veta. Ede utrop: ni si
blifst den migal hummestuck -
og mig ifra om den i elsgen an i Mr Meel
og gubbe mig att Wilhelm haft
bref från hemmet, ty jag var vofte
oralij emellan Chulera rjer de,
ger meket - den stucks Caroline
her anu y kufft nger andelstiller
från sin över - Thoren beman of
alla - tack för utdraget af boks
bref - jag enske kunna för skrif
smitt till Thoren - hade den alla
när Ni skrif - hade Gustaf
hylligt ifra of och en yllt kudd
med tillgifs emang vinske för
of alla Den hante Ennen
Gud vinn med of alla

very much in seeing
you again
Believe me then
Yours very affectionately
Emma Biddle

May 3rd 1859

My dear William
As you have not
given me your address
I must trust to Berry
knowing it, and forward-
ing this to you, and
now let me tell you
how very glad both
George and myself
will be to see you
and Gustave in my
little Rose Cottage, but
as George has invited

A Cousin of his to
remain here, a whole
month, and in consequence
of his coming on
business matters it is
impossible to put him
off. We cannot possibly
offer you a bed until
the month of June,
and as I can't bear
the idea of turning
you out at night
to sleep, I do hope
you will be able to
remain in Sweden
till then and then come
and pay us a long
visit in Ipswich.
It would be very
delightful to us to return
with you to Stockholm
but this year circum-
stances won't allow
us to think of it.
Annie informed me
of Robert's illness
but at the same time
cheered me about his
recovery so I hope
you have had no
bad news since.
As I am counting

of whom are strictly
honest and very clean
and between the two I have
little doubt but that
I should be able to get
you a very comfortable
bed room or rooms,
and if circumstances
should occur that you
would like a meal at
the place, you might
get it with attendance,
necessary, and the cost
would be only the one
meal that you take,
I only mention this
last sickness, should
overtake you and prevent

you from walking
here which I hope
will be your only
excuse for not taking
all your meals with
us; the expense of the
rooms will be very
trifling I dare not
say, for sure, but I
fancy that the rooms
with Candles won't be
more than twelve shillings
a week, and it even
may be less, at any
rate I hope you will
write by return of
post and allow me
to negotiate for you

and I will do so to
the best of my power
and I hope to your
satisfaction With kind
remembrance to Justice
and much love to yourself

Believe me

Yours very affectionately

Anna Biddele

May 24th / 59

With kind remembrance
to Gustav whose
acquaintance I so
soon hope to make
Believe me
Yours affectionately
Emma Biddell

May 31st / 59

My Dear William
I have just procured
you a very clean
single bedroom, but
the bed is large enough
for two, at a person's
wish when George
lodged before he was
married, and he from
his own experience, can
give you the highest
testimonials of her
honesty, cleanliness and
great desire to make
all comfortable who live

with her, Her Charge
for the bed room with
Candle to go to bed &
beds cleaned in the
morning, will be six
shillings a week, which
I think is very reasonable.
And now I must beg
you to let me know
when you will come,
and I almost hope it
will not be Thursday
as I have promised on
that day to take charge
of a child to Diss, and
I could not possibly
return till rather late
in the evening, and

though George will
be very pleased to see
you, yet his business
will not let him devote
all the time to his
friends, that he would
like. I am exceedingly
sorry to hear of Mrs
Roberts illness but
hope that as the weather
gets warmer, he will
again rally, for
he is hardly quite
well, though
I believe she is much
more supported than
I should be under the
same circumstances

My dear Melheim

I quite regret that I did not take down

Your address in
May month I feel
as I forget both
the number & the
name of the pro-

friend though my
impression is it
was Mullen & Co.

35— Please drop
me a line to say
whether the note
reaches you in safety

If you had only
done as we wished

You, & quickly taken
up your shade with

us, as you ought
to have done, & would
but for your naughty
proud spirit, it
would have been
all right. With
kind love ever
Yours very affec^{tely}

C. M. Long

Clapham Park

June 29th/59

her yet, but should you
be writing, will you tell
her that our Cousin
Aguelia Bennett is dead.
So there is peace at
last and you must
see the effects of it.

If Gustaf is with you
give him my kind love
George is not at home
or he would write with
me in the same to
yourself Adieu, dear
William

Believe me yours
very affectionate sister
Emma Biddell

July 14th / 59

Mon. Fr. Cher Wilhelm

as it is always
agreeable to me to
give you the least
pleasure, and George
has no time for
writing, I again
take up my pen
to write you a
line, and if this is
not the second time
you have heard from
me, it is because

you have never been. Are staying at Stockholm
to the Post office at it being too much trouble
Ellerfeld to fetch my to Robert to our backward
first letter, which I and forward every morning
addressed to you there. I evening. He wants as
George is gone off. Very much to go and
at Warwick this morning live in Stockholm staying
and I don't expect that an acquaintance
him some before of your Pappa who
Saturday. Bessy and has a Foundry there,
Jane are visiting. He would like very much
Ile of Wight accompanied to have just such a
by Mr Long and his partners as George.
two sons. He had a I have now a young
letter from Annie lady staying with me
yesterday, she and Robert so that I cannot answer

to them and accept
the same yourself
from
your affectionate
friend

Emma Biddell

August 12th

My dear Willoughby
I should have
sent you these lines
yesterday, but having
sent off my servant
to London, as early
as 4 o'clock in the
morning, I had to do
myself all her work,
and even before I had
finished, George drove
me to Playford where
we spent the whole
day. I have corrected
your letter in pencil

that you may see
better what you wrote
yourself, and I thank
you very much for
taking the trouble
to write to me at all.
We spent the afternoon
at Harwich on Saturday
and Robert gave us
some hopes of seeing
you again. About this
he will talk to you,
and when you have
decided be so kind as
to let us know. Robert
will tell you how glad
we shall be to receive
you and you may

rest assured we would
not say so if we did
not feel it. Maria
my servant went to
the Crystal Palace
yesterday and saw
the fountain play,
so I wondered whether
you were there also or
whether you have
missed seeing them
by going some where
else, for I don't think
they are to be seen
often. If Robert and
Minnie are with you
give my best love

2.3 Gloucester Crescent
Thursday

My dear Mr Perryman,

Will you and your
brother spend next Satur-
day evening with us? I
am sorry we cannot offer
your brother a bed for the
night, but the house is
in too great a confusion
for us to be able to make

him comfortable.

He shall be quite alone
so I hope you will come
early, we take tea at $1\frac{1}{2}$
past seven o'clock. —

Believe me

Y^{rs} Truly

Elyse Tiffanch

Copenhagen d. 23 marts.
1863.

Min dyre ungdomsven!

Tast tiden forsvinner undan os
bortfor dog i minnerne af haad
den flydende tiden giver os. de
smilende hjerter, som gaa
ha mestadels haft en bane indom os
spilte de hjerter, at de har Gud ofte
hilsen os udfra, som et lit
mestende fra hans omme
Faderhjerte, hvilket fremt sig
utroligt at i vort inde vore
sættet omledet gennem sig
spil. Det gælder, tanker jeg om
alle, som i ungdommen har været
under Guds Aumonne Forsyns
ledning og i det innerlige for
holdende af tro og kærlighed, som
foreningen med Kristus oppnar
for dem, som Herrens Aumonne.

Tak nu for dit sidste brev med
alt det gode, det unnske. Min
vor det hope som lag den ind, at
vi snart skulle få se hinanden.
Ja skæn da til sidst den ofte smukke
fremtidstanken realiseres, at i et
hem, det en af os skulle stå, få
møtes! — full af frøyd over tanken
men vi forestode sig, at korsets
børde meste være hver dag en del
hærere. Og kunne vi nu forvente
nogen tilfredsstillende glæde gennem
ytte forhaanden, men forst vi, at
gemensomt skulle korsets vglach
opprymmes hinanden på dens vej.
Ja ha vi ej, somning fremt ringe
ting, og vi en gang hoppades. At
blaa jordisk fornøjelse er snart
lyktet. Under kors har man varet
glædens port i hjertet. Høra denne
med innerlig ønske at en gæst
af Guds Kærlighed skal få hugrode os
under vor sammengange her på dig om at komme
i Angelica.

Jag måste därför till Guds god
het bekräda mig i min yttre
väg och dess skickelser anse mig
beredd inom mig, ehuru jag väl känner
att de yttre tilldragelserna varit
afsedda att verka på det inre
och således i det väsendet för-
beredd det somna goda, som jag
dock tillius blott sparsamt och
undantagsvis fått rätteligen att
njuta.

Blond dessa förberedelsans verk
i Guds kärleksord tänker jag
på min bekantskap med dig
käre Louise. Den hagnad och
undertryckelse, vi ägde genom
hvarandra uppehåll en hjertats
kärlekighet, som eljest kanske
skelnat, och det ansvar vi
fristade oss ha i användande
af hvarandras till utveckling

manande andar, ha oss vakna
för våra behof och befrämjade
i så mån det inre lifets be-
stående. Hur många, många
gång har jag ej fått smaka, att
du varit mig en dyr Guds gåfva
att Herren kontinligt ledde oss
till en storare mestraktion om
oss specifus, och derigen till
ett innerligare begär efter syndens
frälsning - detta var afven ett
stort vittne om hur Han specifiskt
får oss och hviit vord om vår
vännskap.

Kära Louise, herrligt vore att
mötes i lyckasgele till vår
Gud af uppröpliga hjertan
för haad Han tillius skänkt oss
genom hvarandra. - måne. Hans
hagn och vännskap ännu få
blomma och bära frukt.

ofta fängslad du, hvarst man minnet
väntar sådant.

Vi ha för varit mindre vilmående i & de
gar vi tillbragt i staden: Mamma och
sysskoner om vil; Morten Henri. synes
varn brasslig. - Apels hund tilltar
i storlek och vackerhet, samt stadadt
sätt.

Vaduliken fortfar att vara blid. Skulle
vi komma till Strängnäs, för att se dig,
så det bäst vi komma en Söndag och
resta tillbaka en Måndag, men frågan
är icke, skulle det vara oss eller dig
angrämt, men kan de vara med oss
hel Söndag, och finnas det god rum
att få: Strängnäs med dubbel säng
för två nätter och nästan två dagar,
finnas det äfven god mat i någon gäst-
gifvare gäst, åtminstone ättas. -

Härn kunde du skriva mig ett ord,
att öfver till vi om, när du kommer
hit för att tillbringa jul i mitt rum
Din papper hemnad jag in i gäststall
Landskontoret, och tankar nästa vecka
gå luft-pengarna.

Mi vil. Lofvi och jag omfamnas vår
älsade Bröder och vi åter
för ena din

Stockh. d. 25 Okt.
1847.

Jules & Lofvi.

Käraste L.

Du skall väl varit förvånad, att jag
icke ännu skrifvit till dig, min käraste
vän o. Sväger, min gode och son; men
mycket har jag haft att göra, litet varit
högad att skriva, och har länge tänkt
på huru vi skulle ställa till, för att
förekomma oss möjligt, att de af oss bäst
så innerligt älskade, icke skulle behöfva
återig resa härifrån efter återkomsten.
Så din bortresa endast därför, att du
skulle komma från på den af dig valda
banan, då skulle jag, hvar närligt det os-
varn må, att icke få se dig dagligen dag,
icke komma i fråga, att jag någon sin skulle
försöka att hvar hålla dig kvar; men som
det egentligen är blott därför, att de icke
kan lifvas hemma för orsaken, vi icke behöfva
var nämna för hvarandra - det ho vi at
minstone, skien det finnas anledning att
tro att något annat tillkommit af en
ömmare bekaffenhet, hvar jag icke vill
tala, för att icke upprifva hjertets sån,

Så tycker jag att vi kanske kunna hitta
 på något medel, att hålla dig kvar i vår
 grannskap, om inte i vår väning. Stort
 och främst vänta vi dig, om vi lefa, emell
 Julius hos oss, och då steln vi till sammans
 se efter rum, hvilket d. skulle kunna
 hyra, heldet i Jacobs Bergs g., till dess vi
 kunna sjelfor hyra en väning, hvareti
 d. skulle kunna bo, som Seldener hos
 Linn Bratt, likväl utan inackordering.
 Jag tycker att du skulle kunna emot
 för väning, eldring. Städning och ljus fj.
 Den sistn artikeln är kanske något kin-
 kigt, som du läses länge in på natten
 eller också emot 300 Rd. ärligen, var-
 milt biträde, i så måtto, att du vore
 hvarje dag skyldig komma hörs huruvida
 d. kan vara mig: något mån behjälplig,
 och vid min frånvaro på sommaren, då
 du är i staden, skita mina angelägenheter,
 för hvilka jag annars skulle behöfa
 komma in till staden. Jag har oftast
 på ditt biträde, och skulle äfven utsett dig
 för min efterträdare, men från ena sidan
 tror jag inte (emellan oss sagt) att du
 får samma lön som jag, och från den andra
 sidan, ursäktar mig, är det alldeles nödvändigt
 man känner till åtminstone Sjömans spår

något, ja mycket bättre, än du känner det,
 men skulle det kosta för mycket att inkanta
 denna kändare för en alldeles oviss sak.
 Kunde du skita min plats alldeles. Då skulle
 jag gärna se dig bli min efterträdare, som
 jag vet att d. med största acuraters, äfven
 med devocement skulle taga var på A. H.
 affärer. —
 Att vi inte gerne skulle vilja ha dig i ac-
 korderad hos oss, vill icke säga, att vi icke
 gerne skulle se dig komma äte middag hos
 oss tre eller fyra, ja flera gånger. Därför, om
 det skulle vara som du angär ännu något,
 vi kan oss hafva, icke som du hvilken
 har rättighet att forden så och så beskeffat
 mat. —
 Du kanske skall göra invändningar
 emot min plan, och jag vill icke hellet att
 du skall följa det alldeles, men hvad per-
 gerne angår, så behöfves du icke tänka
 på det. Ty jag har gjort det, och så får du
 ju. — om vi icke ännu få vägrar barn-
 det mest vi lemna efter, och således är
 det då bara något tidigare du får vilja
 vänta, då vi kan ännu ingenting af ditt angär-
 am. och kärna sällskap. —
 Vi hafva af Ågren hört att ditt ärendamål
 med ditt vistande i Skengen icke precis
 skall vinnas, men af annat håll hafva
 vi också hört, att din komst till Skengen
 har ända kommit stor fröjd bland de
 gämliga ungdomen, så att vi väl få se, hur
 det går med din återkomst hit. — Men bli

Stor Wilhelm

Det kom i samning som en nödfull
ledning att åter sitta hos och besöka
dig, och efter det hade jag hos och
^{derom dess} genomgått, nu förminna
fred af och i Gud och under vandrings
på de vackraste stigar smaka, att
minstone tillika, blott af de heliga
intryck och begär, som hos oss
mig bekämpa, komma friskt fram
betraktade af märkligt bild och
vägen för den mer långtan öppen
till den enda hallow. —

Jag tror nog att viljan hos mig
är, genom bristande bedigare af-
ning ganska svag men afven

att fram och frubakogäendet är
något som vid hvarje utfodelse är
att lida. det går ej så med oss, till
följd af det verkliga i både krafterna
de som verka till fasthållande och till
befrämmande. Det behöfs tålmod
i sanning i denna kamp både
med andra och med en själf, som
du i lidandet, står som i behöf af
delagande. — Du har bevisat detta
tålmod, och skola hett väl ha
en lön att vänta deraf hos Den,
som ^{af sin} till mig i min slände,
Af honom önskar jag att kunna
få blifva i de sista dagar att till
någon lugnhet ^{för det} att Herren genom
sin sammanförande makt upphäver
eller öfverskyddar såväl olikheten
i Naturen som i afrikt och
terro. — må hjälpa oss dertill.

Som alltid, blir det till, men
för stunden betydande, upptagande
del som upptar i minn bref.
Jag har tänkt på matarna. Men
kunde lugnast vara hafva den uppe,
Postvakten och den beskedliga medkarlen
kunde du kanske höra upp bistau. —
Något arb. malpapper var du och
gott sprida i vaningarna.
Kunde du helst äldes så god del,
Minnet af hvad de varit
för mig här, tränger sig ont in på
min. Helst den.

Var inredigt helsad och
välskommen. —

Barnen hafva så roligt och
jag fröjdas mycket att den
lilla rena luften, har så fort
gott — och mer än detta har
haft glädse. — må jag kunna ha
den god genom trohet.

Den sågde A. a.

1868 93

Min gode, kære Broder!

Genast da jeg återkom til Upsala ämnade jag
skrifva och tacka Dig för Din stann och hjertliga god,
hvil emot mig under min hastiga vistelse i Ditt hus,
men de första två veckorna var jag så i jäst och
trängsel upptaget, att jag led dagarna gå. Det
vet jag mycket väl, både, att Du kan förstå och
att Du är medsykt. Nu hoppas jag, att kunna
för tacka Dig personligen. En vecka gör det för
mig nödvändigt att om tisdag resa till Stockholm.
Ingen annan kan utstå den i mitt ställe. Men
jag tänker då bli två hela dagar, från tisdag
morgon till måndagsafton, då påsktåget går. Jag be-
känner, att det vore kärt för mig, att åter för
intaga hos Dig. Detta innebär alldeles icke, att
jag tänker ofta besöka Dig eller vittare, aftan-
taga Din gästfrihet, Din lust att herberge
i anspråk, det kommer väl icke att ske. Minn resa
till Stockholm blifva för framtiden såsom möjligt

Säkligt och när jag niogas komma, skall jag nog skaffa
mig en sådant kortad som förr. Men jag tycker endast,
att det vore kärt, att ännu en gång få beägna mig
af det kärleksfulla anbudet att få vara hos och med
Dig och Angelika. Jag tror icke heller, att I uti Eder
vänlighet och öppna godhet hafven något deremot. Det
är denna barm, inifrån gående välför, som just genom
sin rena enkelhet väckt mig till en sådan tanke och
önskan. Men Du behöfver icke, om Din tid är deremot,
gå mig till mötes för att underrätta mig, om jag får komma
eller icke; det är nog, att jag får veta det, då jag
kommer från till Eder. Är Du hindrad att mottaga
mig, så säker jag genant ett allenaat tagis. Jag vill
då i alla fall att genant vid framkomsten få se
eder.

Således, efter att sannolikt vi snart åter,
älska Angelika på det hjärtligaste. Näd och rik välför
vara öfver Eder! Med innerligen

Eder varmt tillfrö

C. A. Wren

Måndn den 5 Mars 1868

Min ture abut jag kappat vandringsstapen
och lyssar in på någon kyrkklagård
Lagga dig med en surt på gaff
Vem en om i kappat minnevisst.

Hyba

Broder!

Tack för brefvet. Det ingef föga
förboppning och jag lag nys i min
fång och grubblade på utvägar,
da jag slutligen fann den alora
basta. ditt förordnande är ju slut
med den 8. dunnis! Schlyta skall
julehel vara återkommen och du
ad fri som jageln om inte fan far
it. Hic slikt förvittande antaga
jag att du utan dröjsmal klar
hit. Det kan dock handa att jag
i dag rejs med Pappa till Lufnar
och bli borta oför lördagen, allt
dock på vda det blafu i middag.
Om du all kan du gå hit med

Kan ända i morgon middag, ty
fruntimren är färdig hemma.
Will du ej det fa' ga' i morgon efter
eller Mandag morgon kl. 6., då Kan
afgå direkt från Kockske gård
vid Djurgården och då är du här
kl. 7.

Är du god så var hyrtligen
välkommen till vännen

C. A. Munthe

Min hustru, som far till staden far
med sig detta. Kan du, fa' lät mig
i middag veta, hoast du beflutar
dig!

Lördag morgon den 9. Sept. 1871.

Ensam uti hela vida världen
Blott med Gud i mig min sista staf
Vandra jag med sargat skulder farden
Till min lydda undergående gruf

Ingen enda glädje står mig åter
Ingen barmig vinkar mig till sig
När jag bortgår ingen smaka gåter
När jag kommer ingen bessa mig

Jag har älskat afren jag har beundrat
Om mitt bröst har ingen kärlek mer
Jag har mistat allt hvad jag har fått
Och min sorg blott är förskoning ber.

Dock
Är jag här en enda vörn i världen
Kan min tragna hant, och följ vandra
Jag vill glädas åt det smick på färd
Kommer jag såg vid min sida du

Spomich. Janth 15th 1873.

My dear Mr. Bergman, I and Mrs. Long have, I assure you, often thought and spoken together of our pleasing recollections of our summer visit to Stockholm and its charming neighbourhood, and of the great kindness we received there in so many quarters, and very particularly at Dallaro. We have often described to many friends the beauty of the scenery, of which we saw so much throughout our whole journey, the charm of your long summer evenings almost excluding night, and all the pleasant intercourse we had with so many very kind, agreeable, and hospitable friends. For my own part, I am not at all willing that an intercourse so agreeable at the time, and producing I trust, a lasting friendship, should appear to cease for want of any continued expression, and as I fear the opportunity may be very uncertain or

glad to learn by a letter from you, that you are again able to preach

George Long. We are very

comfort, is itself a great blessing, calling for much thankfulness, and permitting the hope of being yet of some service. It seems that our beloved pastor and my co-deacons of the Church ^{as ours is a large church} seven in number, had had a much to give me some token of regard, as the senior in office, after occupying it about 30 years, and during one period of considerable labour and anxiety when we were a long time without a pastor.

My watch being stolen (very cleverly) on the Railway platform, gave them an opportunity for this, and they, with other friends in the Church have presented me a very valuable one, with an engraved inscription as "a mark of affection and esteem", besides which the extent of the contributions enabled them also to present very handsomely to Mrs. Long a most elegant and valuable article. Besides this and a very valuable gift from the mother of a pupil, my sons, after a very expressive joint letter on my birth day, have united in a very large and handsome presentation, in the form of table services, including several articles of great beauty.

I come now to what I have immediately proposed to myself in commencing this letter, having respect to some of the topics of our conversations, and supposing you may

decide more and find it more effective to publish the paper of good as our children who decide and love, the example of which, whose life was long, and so to make religion

distant of remembering it personally,
unless anything should bring you
among others to England, I have
again and again wished to write to
you, and considered whether my doing
so would be agreeable to you also.

I am disposed to hope it may be so,
recollecting the pleasant conversations
we had together, and which, at the time,
I wished it had been possible to pro-
long and enlarge; and this desire
frequently presenting itself anew to my
mind leads me to hope that an occa-
sional letter may not only be agree-
able on either side, and not without
its use, since, if we should not succeed
in producing material for fresh and
instructive thought on either side, we
may at the least communicate infor-
mation that may interest one or both
of us. This wish is strengthened on my
part by the very favourable circum-
stances in which I just now find myself
for carrying my wish into effect. During

the entire half yearly school lesson my
time, between scholastic duties and Church
engagements, with other public and private
business, is so entirely and closely occupied
that any correspondence but what is necessa-
ry is out of the question. At Midsummer
we are usually in good part from home;
but now we have come to enjoy in perfect
quiet a part of our vacation with our
valued friends Mr and Mrs Biddell. Here
I can write at ease and leisure, with-
out anything at present, I am thankful to say,
resting on my mind, and I have already
dispatched one long letter to an old and
occasional correspondent. Having done this
my thoughts turn next to you. There
are some topics, connected with ~~the~~
the interests and advance of religion,
here and with you, that I propose to
touch upon. But, before I do this, I
think it may please you to know that I
and my dear wife have recently been the
recipients of much kindness in various
quarters, partly in connection with
my passing my 70th birthday. Being
privileged to do this with such an
enjoyment of health and vigour and

very substituted the word "objective," which
I can understand, and which makes no essen-
tial difference, he was acquitted. Some good
clergy men have left the Ch of E in consequence,
but most accept the position for the present,
— one party thinking the evangelical orthodoxy
of the Ch to be vindicated, because the judge-
ment said he "went perilously near to fatal
error; — a second, because they wish to
retain all parties and opinions in the Ch; —
and the Ritualists themselves because
they think the judgment a victory and so
they may preach and act as they like.

(Dice trials in the Supreme Courts are very
curious). The principle of the Ritualists is
the exaltation of the efficacy of sacraments per
se, hence the sacredness and authority and
power of the priesthood, as apostolically
descended. Most of these are all but Roman
Catholic, preach confession to the priest, the
efficacy of prayer for the dead and to the Virgin,
with, some more than others, of gorgeous cere-
monial, candles, processions, incense &c. The
evangelical clergy abhor and preach against
these, but stay as yet in the Ch of E, because it is
established and they are under its authority,
(in the end that of Parliament, a medley of all, or
no religion) — and many of them in the ut-
terly vain hope of the Ch being reformed. The
Nonconformists are sure that these events, and

like to hear something more than I had
opportunity to tell you about Religion,
and Religious denominations, in England.
I may take, as a starting point, what you
may remember I told you of our own deno-
mination the Congregationalists, now con-
sisting of over 3000 churches and congrega-
tions in England and Wales only (without Scot-
land), besides the Baptists (anti paedob.) equally
congregational with ourselves, and differing only
as to infant baptism and immersion, who also
number about 2500 congregations. The two
bodies cooperate cordially in many things,
but conduct their ecclesiastical affairs sepa-
rately. I told you, as probably you well know
before, that our name implies our principle
that each congregation and church is indepen-
dent of all others, and governs itself; besides
which, we adopt no human creeds and ac-
knowledge no Church authorities. I told
you that notwithstanding this abjuration of
all authority (but the Bible) and this free-
dom of action, we are as harmonious in
opinion, and as consentaneous and united
in action, as any religious body, and even
more so, especially in comparison with the
Church of England with its "act of Uniformity"
and episcopal authority and "Head of the Church".

instead of, as I professed, for renouncing the more
preachers dwell more on future punishments, the terror of the word. And now they look

What I said on this matter has had a confirmation
ever since I was with you. In October I was present
at Nottingham at the half yearly meeting of
our Union, where 800 ministers and delegates
attended. You will recollect I said that by holding
our Octob meetings in various districts they are
in turn brought near to ministers who cannot
travel to distant places, and create a great
interest in the district where they are held.
This was evident on this, as on all other occa-
sions. Besides the 800 who attended to conduct
the business, large congregations were present as
hearers, and at religious services, at open pub-
lic meetings to discuss important topics
of the day, and at a grand clashing Congrega-
tional Service, for mutual recognition, conver-
sation, and inspection of objects of great interest
spontaneously exhibited by friends in the Dock
with ringing bells. As usual, the friends at Not-
tingham provided lodging, with public dinners &c, and
Christian friends of all denominations gladly
accepted guests, the Vicar of the Church of E
among them, and friends in neighbouring towns.
The address of the President for the year was
eloquent, interesting, and important on "the
place of the Congregationalists in England," - at
which it had been "Our place in Christendom."
Other addresses were, some mighty and stirring,
others very eloquent and stirring. Among these
those of foreign visitors, President from Paris
and a minister returned after 16 years from Italy.

who most eloquently, and interestingly, gave a
full narrative of religious changes, movement and
feeling in Italy; another of evangelical effort blessed
among the poor in Paris. But that to which I
would especially invite your notice is that,
in accordance with the experience of so many
past years, in this gathering of the pastors and
representatives of so many free churches
at which every one of the 800 was free to speak
his own thought, and many did so, with all
freedom, with diversity of opinion, and on some
difficult points and topics of the day, the
conclusions arrived at were unanimous,
or almost so, one matter only being deferred,
by common consent, a year, for further infor-
mation and consideration. The Baptist
Union meetings have similar results. Even
the Church of E imitates from our meetings.
Many attend theirs in various parts of the
country, with much free speech, but they cannot
vote or do business. Since we were with you
the highest Ecclesiastical Court, to which all
disputed matters in the Church of E must come,
has given an important "Decision," which yet
really decides nothing. A leading Ritualist
High Churchman, or Sacramentarian was tried
for preaching something like consubstantiation
or Christ's "visible" or "real" presence in the bread
and wine of the Sacrament. In his original words
he would have been condemned, but having de-

for me to speak of the temper of the two great parties towards each other. This too has improved in the midst of contest, Dissenters being always the leaders in all questions of improved national progress and freedom, which too many, but by no means all churchmen commonly resist from fear of change for itself and its consequences. In our larger populations towns &c, there is between us much mutual respect and co-operation, but still some caste feeling among churchmen, the Dissenters being more disposed to the "Evangelical Alliance". In rural districts, where the clergyman seeks to rule as of the established Ch^h and still more with the High Ch^h and ritualists. There is church hauteur and contumely of Dissenters, the result greatly of ignorance of us, and also of the spirit of sacerdotalism as opposed to religious equality and non sacramentalism. In doctrine we differ hardly at all from the Articles of the Ch of E, taken in their literal and natural sense, and were all ecclesiastical barriers removed, we should be on the best terms with the evangelical portion, some of whom have been seen turning to preach in our pulpits, as the ministers of various Noncon^g bodies do and vice versa. Now, as I have given you this, to me concise, and I hope not tedious to yourself, description of religious life in England, I shall esteem it a favour, if you ever have the leisure to receive from you some account of the same matters in Sweden. I understand you have few dissenters, and have perhaps some fear of them. I shall be pleased if what I have written should tend to remove any from your mind. Then I should like to know if an estab^l (margin of this sheet) is

the really violent divisions in the Church, are working, with many other circumstances in England, and through Europe, towards eventual, possibly early disestablishment, or separation of the offices and authorities of Church and State. And while we are sure that this will be for the good of both, and all, we are equally persuaded it will be for the increase, life, and purity of religion in the Episcopal Church of E. The effect of Dissent here has been most powerful both without and within the Ch of E. It is now just ascertained that of those who attend religious worship about 3/5 are out of and 2/5 in the Church of E. We must in this remember the small beginnings of Dissent, how it has been (and in many places still is) persecuted, and how wealth, fashion and prestige gravitate always towards the Church, and draw half hearted dissenters into it. But the effect on the Church of the religious life and spirit which maintains and spreads Dissent has been, even in my life time prodigious and delightful. A century ago religion in the Ch of E was all but dead. Life was even waking and revived first out of the Ch of E among Dissenters, and through Whitfield, Wesley &c &c. But how great is the advance I have seen, in every respect among Nonconformists, I mean that

authenticity, and have been that hence I am fully satisfied it is the friends of inquiry, and leads to profounder

in a list in England. There is your church much or little of the sacramental and sacerdotal

in numbers only, but also in religious spirit
activity, and usefulness, at home and
abroad, while the change, as to life in the
Ch of E itself has been enormous, whether
all for good or not. While the efforts of
portions of the public press, of sceptical
writers, and of scientific and philosophical
eccos, are great, increasing, and mis-
chievous, at the same time, there has never
before been so much religious thought and
action as now, nor, especially I think among
Nonconformists, so much power in the pulpit
and in the press, for good as now. And we still
look forward with hope. Many of our Church
of E are full of fear, but we wish them good
and are confident of this final result. Even
many of them are wishing for the freedom
of Religion from State control, worldly motives
and influence, and so many corrupting,
cramping, deadening influences through
the connection, which represses almost all
effort. In many things, besides an improved
spirit and temper, I have seen the Ch of E
learning and copying from the Noncon, and
stimulated by them to religious effort, in nothing
more than in respect to the education of the
masses of population. In my early days nearly
all the Ch of E clergy were determined opponents
of general education. When they found the Dissenters
would educate, they beatrined themselves to

get the lead and now it is one of our great national and governmental questions and a cause of emigration between us and with the Dissenters, of exertion for education without 'sectarian' influences. On the other hand Noncon have learned some things from the Ch of E, and given up some more rigid ideas and customs of their forefathers, adopted, perhaps wisely, these in consequence of the incomplete reformation of the Ch of E. While we have become strong and so greatly extended on the true basis of a thorough Protestantism, and maintenance of living and spiritual religion, the unfinished reformation of the Ch of E under Henry 8th and Elizth has been the cause of all the difficulties, divisions, and stripes in that Ch now. Yet, in one other respect she has made great and true progress, while she has still much more to learn, in respect to the "voluntary principle" in religious action without state aid, both as to work and pecuniary liberality. She has learned it in two ways, first as to her great Missionary and other societies, and secondly, by the impossibility otherwise of providing religious help and teaching for our rapidly and vastly increasing population. Thus, in the last 30 years, numberless churches have been built, congregations raised, and their ministers supported, entirely by the free efforts of the people, a thing previously hardly to be seen any where in the Ch of E, and now even Bishops earnestly call for lay help and ministrations, which formerly they decried and forbid, even despising Dissenters for it. Yet, in all these things we Noncon have far outstripped them and still they fear, timidly, even the best of them, to trust to voluntary effort and religious zeal as the result of conviction and love. Some of them repudiate it still, but most are learning. It remains only

ad Spicka med några fler ccl.;
jag vet naturl. ej, om han vill, och
de öv., som skola gå till Uppsala,
sändes direkt från Harkholm

[illegible]

Harford Mass. d. 28/11 1873

Yours Brother!

Din sønste Linn bryd skæle
 genst. besværet, derest jeg og
 først velat træffe distinktionen - lok-
 kundtaren, hvilket skulle skæle, de jeg
 i' gæ var inne i skæle og skæle
 skæle; om forskaffning ad vaku-
 kunden blev smelt. skæle, og for (nu
 gæve kasket så godt sig gøre later
 på egen skæle. - Det først mener
 mig med skæle ad vaku skæle sig
 for alle skæle besværet og bekymmer, som
 du så oegennyttigt på sigt for ud
 Det som skæle vaku skæle - de
 kan dermed skæle mig ad skæle vaku-
 skæle, som af det skæle skæle

De^o kan du ja komma den hundra
ed. ex., dock dermed skad du inte
icke göra dig nyt förskilt besvär
An den saken för ordningens skull teckna
uppf., som många ex., som gäldar din
händer, så tjener du mig dermed
^{i min skuld} ~~att~~ det skulden
Det varo mig känd att af dig,
dermed du skulder, så en uppgift
på min skuld till tante för de gjorda
Gödskörderna - Min bekännelse skuld
till dig hoppas jag personligen en
betydelse, dig jag skulder efter guld-
sken Rönner påff till Stockholm, Bertin
ordgäst att efter Annas tillfälligt
brevet, som hvar skall hon mista
uppf och gynnade till en - Anslutna
brev till förh. Halde Dillner, som
härst. om Annas inackorder. hos henne
torde de gästet skuld framför
hennes adress är mig beakt.

andres bekant

Och nu farväl med en h. h. h.
Du du för du ork till Tante och
Karl för du tillgiffne

John Bernström

Skulle d. 1. dec. jag har dröjt med
besökets afstund. Jag så Tante vid
Anderton första. Man önskar att
jag ska alla ex. som icke skola
stanna i Stockholms bokladorna -
Du kan själv bestämma huru många
du vill ha som jag det anderton
let ork i denna den kanske hos
Samson & Wallin, de distrib. Gust.
Anderton ^{i Skugg} Krudderats för dem -
Kommer Rudin i den väg, de undanhåller
huru g. id. d., chum jag tänker själv
vid en tillkomst besök i uppgift
lennar h. n. n. n.

* Kanske g. efter 80

M. S.

Todenbäcke d. 4 Dec. 1876.

Kära Wilhelm!

När jag kom hem och fick se
alla de böcker Wilhelm gifvit
mig kände jag mig så innerligt
glad och tacksam så jag måste
med några rader säga Wilhelm ded.
De komma nu och få en så passan-
de tid och skola göra mycket glad-
je åt många till julen. Tack kära
Wilhelm. - Pappa tackar och så
hjärtligt för den bok Wilhelm sän-
de honom.

Till både Wilhelm och Angelica
vill jag och säga ett hjärtligt tack
för all vänlighet förfogelse, under
vårt sammanträffande och för den
sista aftonen hos Eda. - Det var
mig så kärt att få se Eda och hem
och Eda barn. - Gud välsigne E-

der äud framgeng! önskar jag in-
nerligt. - -

Min resa gick i äud så^a väl och
är mig förtärande till så^a mycket
glädje, ja ännu mera nu än ren-
der tiden, emedan jag så^a tydligt
förminner Guds förfästa hjälp
och ledsagande under äud omständ-
igheter. ^{afvid} - - Må jag och till barn-
gagn och välsignelse kunna bevara
intygken deraf. - -

Detta rader äro blott ämna
de till en hjertlig egenhändig
helsning, derför nu icke mera.

Så se om det så^a fogas äud vi
nästa gång få^a mötas här, som
vi gifvo litet hopp om. -

Hälsna äud i barnen hjertligt.
Ähna föräldrar, som nu äro så^a räk-
sakta, hälsna Eder så^a mycket.
Jag behöfver ej särskildt hälsna
Angelica, ty mina rader äro äf-
ven till henne.

Eder tillgifna

Maria Sallman.

2
namna Tengbom. Han verkade sedan
i Främmestad med stor välfärd till
sin död, 1774, och hans främgång i an-
sett och stora jälar från färdens
makt till Gud är förvisso ett i sig
godt anmärkningsvärt bevis på
Sveriges ännu ofkrefva kyrkober,
Hera.

Anmärkningsvärt må också nämnas,
att Främmestads innehafvare och
bestrida patronatsrätt, sedan 1676, då
det blef eget pastorat, blott 2 gånger med-
stridits från Dankeströms tid: för-
sta gången då Magnus Bonde kallade
A. Tengbom; andra gången, då jag 1688
kallade Sjellstedt. Den sist nämnda
Rouge Majd stöfvarde de ytterligare inspa-
tronatus, men under tiden blef Sjellstedt
kallad till Wester Åker, och vi kallade då
vår ännu i bekväl varande präst kyr-
ka herde, C. G. Sandzén, den jag kof-

¹⁾ noter 2nd, 260, i första delen af *Wester Åker* Skola Skrift
Hörsamling, är beröende på något misstag.

Främmestad, 18¹³/₉ 26

1
Käre Bröder!

3
Har jag till att tacka för ett för
några veckor sedan kommit flödet af
skrifvet ur Rikshovkans äta ecclesiastiska,
2 rörande Främmestads-förhållanden ur
1734-tiden så: stor och mycket tack för sam-
lingen, käre bröder! den gjorde oss både för-
delat glädje och förnöjelse! - Den var ett god-
terlikare bidrag till kunskap, var käre kyrkan
kunde att jag, beflita oss om att samla, från
den gamla Tengbomska tiden, och hvar af
vi så tillhöra ättilligt.

3
Frägnarens Tengbom tecken ha varit
en man af utomordentliga gäfver. Och
nag dermed, att han hade ordet i sin makt,
samt var full af öfvertygelse och nit, i

i affkønde på frølsningsmåden, utænksom har hødt
dette en synnerlig, afværgende, An-
dens kraft, bevarer den med et uendeligt
på et ingalunds værdigt fæd, med et
hørd, vakkert tanker på hvad til enig
fred hører, her personer, som - mærkeligt
at se - ikke tænkt derat. Sædvanlig exem-
pel har vi flere. Hans gamle fader, Lars
Tengbom, af krigsmanneskæde, havde såsom
regementsfører været med Carl XII på hans
vidunderlige krigstog, og kommand: i Trænne.
På 1712, på kallelse af sin farfar far,
mar, enka efter Lars Persen Hierta, og
hans rege Tengbom tjenet, og som An-
sket på sin gamle krigstog med sig i
fredens på gamle dage; men han dog
især at bemærke, 1711. Hans enka,
"Maja Bonde" kaldet i folket rum, og
kaldet, og sagde Tengbom død, 1734,
hans søn til eftertræder. Men dens
ne søn, de næste alle 30 år gammel, her

de vedan, såsom hjælpere at du
gamle, gjort sig en da kære, hvilket
kan for af ord. Du var god fæder. Den
kafillet nekad at ordinere bevarer,
oaktet se her Swedenbom enka og søn
viske, men var af alderdom skæbne-
ket uendeligt at styre til Dan-kas-
tel, hvilket var ægthed af tidens pi-
etist. Skæbne. Og blandt alle mægen gør
an, eller geck an de i kænne hit,
en søn, et "gamla generationen alla,
i Bonde" fæder, at "an Dan-kafillet
vill forsake brøke at har på magister
Tengbom befund, på skole det på med
mig at gøre!" Imidlertid dog gam-
la generationen især søn blif blev,
1736. Men hører søn, min farfar far,
Carl Hierta, tog aff søn, forskaffet
sig klædningens påfæstelse på sin petro,
nat. i d., og fuldførd kallelser, på at
Dan-kafillet, notens vaker, måtte ud.

* Omtrent 1732

has på hafne quar, do jag war,
der kallad karifrån.

Min kära hustru, afrensar Anna
och Hedvig Porse, i och August,*
beder mig hjertligen helpa din kä-
ra fru; framför och mina word,
samma helsningar! Herren be-
ware och ledsage eder, och eders
barn, allt fram igenom! - Bi-
stra den hvar stunda, men se Lu-
21:22!

Helpa hjertligen Bernhard Tau-
be och Carl Silfverstolpe, den
och Herren innesluta i sin
nådefulla nåd!

Med redlig vännskap

E. T. Kiersta

* August Porse har flera gånger i samman med
kall har, med stor enkelhet och klarhet framkallat
Guds vilja och råd, ja, med en viss genialitet; - är gus-
tig och hörsam! Med stort bekymmer se vi dock, att han ser klen ut!

Åh Kære Broder!

Harmed sendes ditte heftet af
freden. jante en liden Kunstbøj-
ner til mine Læber.

Takke Angerika for hendes venlig-
heden og Hilsen Ernst's Brev,
hvilke var af indrette.

Men ah, hvad skal der
i Linder, som bærer efter Tron,
efter Lofrende Hjælpes, Lige
om at denne Theologi & det her-
rare!

Jeg havde mig gaaet behøvet
Lofte Brevet over mita frit-
mole her 15/12 og nu ligger intro-
ducera mine gæster i den berønde

280
förhållanden, men vägar ej, då
vi ju skänkande vill ha det
fatta chundt.

Hjartl. hälsningar till Angelika
& Blaf från din Tacksvard
Långt från John Ternstedt
Lagård 10/10 96

År 1889

Goda Wilhelm! (E. säger att jag inte skall säga det)

Thursen minne hjertan tack för gåfvan är framförd,
som jag ibland längtat att själv få uttala det.

Slutning då minne innerliga varma tack därför!

"Du Christo" som antedam tidigt i hästar
gitt mig mer & mer dyrbär. Lika såsom
en bok, utan som en lifvande ledare.

Både hade jag nu en önskan att erhålla något
sådant om min egendom, så var det denna bok.

Som lycklig, söra af glad tackenshet
jag därför blef och återjunt är, som jag ej
om en ord uttala, men hoppas att det ändock
förelås.

Min öfverraskning och ördic öfver att vara
ihopkommen med så stor godhet i värdighet
är att säga. Det är mig en dyr Quas

göra, både det ena och det andra.

Min älskade vacker yttre, sediga slöf och
nya uppsatta, gör den om möjligt än
bättre...

Hjertlig hälsning till Angelika.

En singla väninna

Maria Gustavson